

Kumbh Mela

Veličastno srečanje človeštva

Vsaka tri leta postane *Kumbh Melaza* nekaj tednov največje mesto na svetu. Ta festival Sanatan Dharma, ene od starodavnih religij iz časov vedske Indije, je izraz globoke duhovnosti in srečevanja človeštva v obsegu, ki meji na čudež. Je večni tok izvirne modrosti svetnikov in kraj sotočja kultur in življenjskih nazorov. Predstavlja življenjski slog, ki simbolizira trajnostno harmonijo narave in ljudi. Kumbh Mela nam že tisočletja prenaša sporočilo, da združimo človeštvo v bratstvo in ustvarimo mir na svetu!

Vsa raznolikost, bogastvo in barvitost človeštva se nam v nepredstavljivem obsegu in lepoti najlepše razodene na festivalu Kumbh Mela, eni najbolj neverjetnih znamenitosti tega sveta. V svetih rekah štirih mest – Allahabad, Haridwar, Nashik in Ujjain – se ob praznovanju mitološkega boja med bogovi in demoni za nektar nesmrtnosti že tisočletja vsaka tri leta okopajo milijoni romarjev in duhovnih iskalcev. Vse se odvija v tesni povezavi in harmoniji na relaciji mikrokozmos–makrokozmos; od osnovnih notranjih gradnikov – elementov, energij in zavesti v naravi, do najbolj kompleksnega ustroja celotne Kumbhe, ki jo je na vrhuncu zadnjega 12-letnega ciklusa v februarju 2013 obiskalo po uradnih podatkih 100–120 milijonov ljudi z vseh koncev sveta. Povsod prisotna energija shakti in skrivnostno odzvanjanje teh skrbno izbranih svetih krajev nam nudita enkratne in čudovite izkušnje. Ko se naučiš obrniti vase in prisluhniti, se navzameš miru in subtilnosti, kot tudi intenzivnih in redko lepih doživetij in občutkov. Obisk mirovnega shoda tako velikih dimenzij in kvalitete nas na koncu lahko povsem prevzame, presenetljivo prerodi in pripravi tudi za najtežje preizkušnje ali največje življenjske podvige.

Pred tremi desetletji sva s prijateljem krenila na daljše potovanje po svileni cesti in namesto na Kitajsko prispela v Indijo, kjer sva preživela dva meseca polna izkušenj, ki so se vsake toliko dotaknile mej verjetnega. Nič tako nenavadnega za potovanje po Indiji, boste rekli tisti, ki ste tam že bili. A domov sva se vrnila prepričana, da se nikoli več ne vrneva. In kot se rado dogodi, sem od takrat že večkrat potoval nazaj na razne konce in vzljubil Indijo, ljudi in njihovo starodavno kulturo, tradicijo, znanje, ki jih nesebični, kot jih poznam, radi delijo z nami zahodnjaki. Nikoli nisem hrepenel po takih mestih in grandioznih dogodkih, a letošnja Kumb Mela med 21. aprilom in 22. majem na bregovih reke Kshipre v Ujjainu je bila zdaj že moja tretja. Prišel sem za 14 dni, v manj kot 12 urah. Iz našega deževnega aprila v indijske standardno jasne in sončne dni, na 35–45 stopinj Celzija. Presedanje na notranji let v New Delhiju je šlo hitro in gladko, saj so tako v Delhiju kot na končni postaji v Indoreju zgradili novi in moderni letališči, ki po učinkovitosti morda celo prekašata naša evropska. Indija se je v treh desetletjih spremenila neprimerno bolj, kot so se spremenile stvari v Sloveniji. V Ujjainu sem se namestil v samem središču Mele, vsega 10 min peš od glavnega kopališča, v kampu mojega guruja-učitelja Vishwaguru Paramhansa Maheshwaranande, ki je bil kot nosilec visokega naziva Mahamandaleshwarja v Maha Nirvani Akhari v Hinduizmu tudi tokratni častni povabljenec Kumbhe. Pri njem se že več kot 15 let učim filozofije joge in drugih znanosti starodavne Indije ter vadam po njegovem znanstveno potrjenem izvornem sistemu Joga v vsakdanjem življenju (JVVŽ).

Tukaj na bregovih Kshipre se nas je letos zvrstilo 60–70 milijonov. Ta megalomanski festival organizira državna in zvezna indijska vlada skupaj z Akharami, različnimi vejami hindujskih organizacij svetnikov in jogijev. Nekateri smo bivali v udobnih bungalovih, nekateri v hiškah iz bambusa in slame, drugi spet v šotorih, mnogi, ki uspejo ostati na Meli le kratek čas, pa nimajo svojega prostora za spanje in tako noči presedijo kar ob majhnih ognjiščih s pesmijo in plesom, petjem svetih manter ali pogovorom.

“Kumbh omogoča človeštvu ozavestiti ta in drugi svet, grebe in blagoslove, modrost in nevednost, temo in svetlobo. Svete reke so simboli liričnega toka človeštva. Reke so kazalci pretoka vode življenja v samem človeškem telesu.” ~ Sant Kabir

In kaj pritegne tako neznansko množico? Večina je Indijcev, ki se tam povežejo s svojimi koreninami, ker njihovi očetje in matere ter njihovi dedje in babice tradicionalno prihajajo sem že od nekdaj. Nekateri udeleženci želijo doživeti spektakularnost in veličastnost dogodka, a glavnino le pritegne druženje in izmenjava znanj, izkušenj, zamisli ob rečnih bregovih ter učenje in vadba najvišjih jogijskih in drugih tehnik z blagoslovom in v prisotnosti danes zelo redkih resničnih učiteljev.

Čeprav so ceste, poti in prehodi povsod prenatrpani z vsemogočimi plakatnimi mesti, promocijskimi aktivnostmi in materiali ter se vsaka še tako majhna organizirana skupina trudi za večjo prepoznavnost in pozornost obiskovalcev, pa udeležence na festival posredno vabijo le Mahamandaleshwarji, nikoli sama Kumbha Mela. Celotna promocija festivala je skržena na eno samo omembo v tradicionalnem indijskem koledarju, in ko pride čas, ljudje preprosto pridejo v milijonskih množicah. Ne zaradi oglaševanja ali zaradi medijskega poročanja. Zgolj zato, ker nam je obisk Kumbh Mele bistvenega pomena, saj predstavlja redko možnost za vzdrževanje in obnavljanje duhovne plati našega življenja.

IZVOR NEKTARJA NESMRTNOSTI

Kumbh Mela ima svoj izvor v toliko indijskih mitih in legendah, da ne bomo nikoli natančno vedeli, kako se je vse zares začelo. Najdlje sežejo zapisi, ki govorijo o vedskem obredu Agni-Ayana, ki so ga izvajali na ravninah reke Ganges pred približno 3.000 leti. Oltar v obliki ptice so ohranjali v plamenu, da so priklicali sijočo, soncu podobno ptico Supana, ki je iz kraljestva bogov prinesla vrč, ali kumbh z magičnim nektarjem, za katerega se je verjelo, da izvajalcu rituala prinaša zdravje, moč in blaginjo. Toda pred približno 2.000 leti so vrč-kumbh z nektarjem nesmrtnosti, amrito, že pridobili z mešanjem oceana bogovi (deve) in demoni (asuras). Asure so ga poskušali vzeti s silo, deve pa so ga pridobili s prevaro. V boju, ki je sledil, so kapljice nektarja padle na Haridwar, Nas-

hik, Allahabad in Ujjain. Ta štiri mesta naj bi s tem pridobila mistične moči, ki se manifestirajo v odvisnosti od položaja Jupitra v zodiaku za časa Mele. Ocean pa simbolizira zavest, premešano s posamezniki, ki se tu zbiramo, prakticiramo jogo in tako dejansko postanemo nosilci nektarja.

PRAZNOVANJE V ZNAKU VODNARJA

Kumbh je sanskrska beseda za vrč z nektarjem nesmrtnosti in za nebesno znamenje Vodnarja. **Mela** pa pomeni srečanje ali preprosto sejem, festival. Gre za igro našega notranjega in zunanjega sveta: navzven za praznovanje in ponotranjeno za znanje – tako z obeh vidikov človeške narave slavimo božansko svetlobo v nas in okoli nas. Medtem ko kumbh – vrč (v sebi) zliva vso to raznolikost in barvitost človeške duhovnosti v izkušnjo združitve z univerzalnim principom, predstavlja mela-sejem zunanji del nas samih.

Za uresničenje Šivine božanske svetlobe potrebujemo notranje potovanje, kot je opisano v starodavni izvorni znanosti Joge. Joga in meditacija nam bosta pomagali odstraniti naše notranje ovire. Zunanje ovire so enostavne. Spoznajte se. Vprašajte svoj notranji jaz: Kako skromen in prijazen sem, kako jezen sem, kako neprijazen in čustven sem lahko in kako se prepustčam trpljenju zaradi svojega poblepa in negativnih lastnosti. Sreča ali nesreča ne prihajata od zunaj, skriti sta v nas samih. Zato prečistite notranje nečistoče in negativno razmišljanje skozi ponižnost in prebudite svoje notranje energije, talente in potenciale. Dokler ne bomo našli notranje harmonije, notranjega miru, notranjega odnosa do samega sebe, ne bomo razvili povezave z Bogom. ~ Vishwaguru Maheshwarananda

V astrologiji eno od pravil pravi, da je en dan in noč v nebesnem svetu enakovreden enemu človeškemu letu. Omenjen boj med bogovi in demoni se je končal po dvanajstih dneh in dvanajstih nočeh in zato se največja Maha Kumbh Mela v Allahabadu praznuje le vsakih dvanajst let v času določenih konstalacij. Če smo na tem mestu na te posebne dneve, imamo redko možnost, saj je rečeno, da se takrat odpre prehod od Zemlje do višjih planetov, s čimer omogočimo duši, da lažje doseže nebesni svet, hkrati pa se spusti na ta svet velika mistična reka in se sproži širjenje kozmične energije –

božanskega blagoslova v vse svete vode, v katerih je nektar. S kopanjem v teh vodah se operemo grehov in osvobodimo neskončnega kroga ponovnega rojevanja. V tem nevidnem viru najvišje kozmične energije leži skrivnost človeškega odplačila, odrešitve in nesmrtnosti. To je skrivnost Kumbh Mele.

BOŽANSKI SIJAJ IN GLOBOK OBČUTEK MIRU

Na koncu omenjenega mitološkega boja med bogovi in demoni se je pojavil bog Višnu in z razdeljevanjem nektarja zaslužnim prinesel mir vsem. Odtlej je poslanstvo Kumbh Mele delovanje za moralni ter duhovni napredek posameznikov in človeštva. Po vseh rekah v Indiji, kjer praznujemo Kumbh Melo, se pretaka duhovnost, ki združuje. Ti festivali so zasnovani v smislu vzdrževanja miru, harmonije in sreče v družbi. Kumbh nam z lastnim primerom prenaša sporočilo, da združimo človeštvo v bratstvo in ustvarimo mir na svetu.

Večkrat, ko sem bil del množice na kaki procesiji, sem lahko opazoval to radostno in odločno, a hkrati mirno pomikanje ljudi vseh starosti brez pritiskov in hitenja. Vsi ti sveti moške in žene, nebesne konstalacije, te nepregledne množice, vsa ta nakopičena energija ... a kljub temu je prisotnost globokega občutka miru. *“Civilizacije so se pojavljale tudi v drugih delih sveta. V starih in modernih časih so se čudovite ideje prenašale iz ene rase v drugo ... Toda zapomnite si, prijatelji moji, to je bilo vedno s trobljenjem vojnih trobent in pohodom bojevite vojske. Vsako idejo je bilo treba namočiti v poplavo krvi (...), vsaki besedi moči je moralo slediti ječanje milijonov, jok sirot in solze vdov. Tako so učili številni drugi narodi, Indija pa je tisoče let obstajala v miru. (...) Tudi vse do zdaj so ideje in zamisli korakale ven iz nje, vendar je bila vsaka beseda izgovorjena z blagoslovom za njo in z mirom pred njo. Mi, od vseh narodov tega sveta, še nikoli nismo bili rasa osvajalcev in ta blagoslov nosimo na naši glavi in zato živimo!” ~ Swami Vivekananda*

UJJAIN – MESTO TEMPLJEV

Starodavni Ujjain v državi Madhya Pradesh je eno od sedmih svetih mest vedske Indije, kjer se je v tistih časih šolal Krišna. Nekoč je bil glavno mesto velikega in naprednega kraljestva, ki se je raztezalo na vse strani Azije. Sčasoma je postal znan kot mesto templjev, s Šivo kot njegovim varuhom. Postavitev Mele je tukaj še posebno ugodna zaradi skoraj 3.000 let starega templja Mahakaaleshwar Jyotirlinga, za katerega se trdi, da je eden najmočnejših inkarnacij Šive. Od zadnje Kumbh Mele 2013 festival odraža občuten napredek pri razvoju prometne infrastrukture ter v čistoči reke in ulic, kar je predvsem posledica

projektov indijske vlade pod vodstvom premierja Narendre Modija. Tokratni festival so zasnovali kot okolju prijazen eko dogodek. Kshipro so učinkovito očistili, številne bregove prenovili, obnovili so templje in kulturno-zgodovinske objekte. Na predelu začasno postavljenega mesta je prepovedana uporaba plastičnih vrečk, vzpodbuja se uporaba koles in vozil na biogoriva ter baterijski pogon ter uporaba proizvodov iz okolju prijaznega papirja in jute.

DAN NA KUMBHI IN MOLITEV ZA MIR

Kot vsak drugi dan sem tudi tu jutra začenjal z vadbo asan, pranajame, meditacije in krije. V našem udobnem kampu z urejeno infrastrukturo in klimatizacijo je po izvrstnem zajtrku indijskih kuharjev vsak dan sledil organiziran celodnevni program, večeri pa so bili rezervirani za satsang (druženje) in predavanje Vishwaguruja skupaj s prijatelji iz našega in drugih kampov.

Na Kumbh Meli nikoli ni dolgčas. Glavni program smo začeli z dvodnevno slavnostno procesijo naše Akhare po mestu, kar je izkušnja zase, sploh ko smo zašli v utesnjene ulice in prišli v neposreden stik z ljudmi, ki te pozdravljajo na cesti, iz balkonov, oken in teras na vrhu hiš. Ob jutranjem svitu se je začel glavni dogodek festivala, prvo od dveh t. i. 'krajevskih' kopanj, ki je trajal cel dan in pozno v noč. Na čelu spreveda gredo vedno goli Naga Baba sadhuji – menihi, za njimi Guruji na svojih slavnostno okrašenih traktorjih, za njimi pa učenci v dolgih povorkah. V nenavadno čisti in prijetni Kshipri smo zdaj že rutinirano opravili kopanje in dali prostor številnim, ki so prišli za nami.

Eno ključnih opravil za časa festivala je bilo obiskovanje in druženje med organiziranimi skupinami, vedno ob bogati pogostitvi. Tako smo lahko preživeli nekaj časa tudi v družbi drugih svetih mož in žena, ki dostikrat pridejo v javnost samo ob tako pomembnih dogodkih.

Mnoge organizirane skupine javno ponujajo hrano brezplačno in prosijo ljudi, da pridejo. V enem od taborov so tako vsakodnevno pripravili vsaj 15.000 obrokov, za svoje delo in stroške pa niso sprejemali niti donacij.

Kadarkoli in kamorkoli gremo, smo lahko priča neverjetno raznoliki množici žensk, moških, otrok, starejših, bradatih asketskih sadhujev, jogijev, tantrikov, iskalcev, znanstvenikov, poslovnéžev, strokovnjakov z najrazličnejših področij ter okoljskih aktivistov. Vsi se okopljejo v sveti reki. Vidite lahko sadhuja, ki menda že 15 let stoji na eni nogi, ali drugega, ki že 25 let drži dvignjeno roko. Nekateri izkazujejo neverjetne moči uma. Seveda pa previdnost ni odveč, saj povsod najdete veliko sleparjev. Najbolj znani – zaščitni znak Mele na zahodu – pa so Naga Baba sadhuji, ki si telo pokrijejo s pepelom in s tem simbolizirajo cikel življenja, smrti in

TABELA PRIKAZUJE ASTROLOŠKA OBDOBJA LET PRETEKLIH IN PRIHODNIJH ŠTIRIH MEL:				
Mesto	Reka	Zodiak	Mesec	Leta
Haridwar	Ganga	Jupiter v Vodnarju, Sonce v Ovnu	Chaitra (marec-april)	1986, 1998, 2010, 2021
Prayag (Allahabad)	Ganga, Yamuna in Saraswati	Jupiter v Ovnu, Sonce in Luna v Kozorogu; ali Jupiter v Biku in Sonce v Kozorogu	Magha (januar-februar)	1989, 2001, 2013, 2025
Nashik	Godavari	Jupiter v Levu; ali Jupiter, Sonce in Luna v Raku na mlaj	Bhadrapada (avgust-september)	1979, 1991, 2003, 2015
Ujjain	Kshipra	Jupiter v Levu, Sonce v Ovnu; ali Jupiter, Sonce in Luna v Vagi na mlaj v Kartiku	Vaisakha (april-maj)	1980, 1992, 2004, 2016

ponovnega rojstva, eno temeljnih prepričanj hinduizma.

Eden najlepših dogodkov te Kumbhe je bil večer, ko je Vishwagurugi na bregovih reke organiziral starodavni obred in molitev za mir, ki se ga je razen nas, učencev in številnih romarjev, udeležilo posebej veliko število svetnikov, Mahamandale-shwarjev in panditov – svečnikov, ki so peli sanskrske mantr. V običajnem radostnem vzdušju in dežju cvetnih listov smo večer spremenili v izjemen dogodek v podporo in čaščenje miru ter molitev končali s spuščanjem oljnih lučk po reki. Vishwagurugi, ki je danes v svetu med najbolj priznanimi učitelji joge in duhovnimi voditelji, že skoraj pet desetletij s številnimi aktivnostmi in humanitarnimi projekti vzpodbuja kulturo miru in širi pobude za razvoj in dobrobit človeštva. V zadnjih dvajsetih letih je zlasti opazen s sajenjem dreves miru in organizacijo mirovni konferenc po celem svetu, kar izvaja v sklopu organizacije Sri Swami Madhavananda World Peace Council. Lansko odmevno svetovno konferenco miru na sedežu Združenih narodov na Dunaju so z uradnim pismom podprli tudi premier vlade RS Miro Cerar in več izbranih govorcev iz Slovenije.

HARVARDSKA UNIVERZA SLAVI KUMBH MELO

V Allahabadu leta 2013 je ekipa 50 profesorjev, študentov in strokovnjakov s harvardske univerze pripravila obsežno interdisciplinarno raziskavo z naslovom: “Kumbh Mela – mapiranje kratkotrajnega megamesta.” Za izhodišče so sprejeli idejo, da jim lahko ta starodavni dogodek da primerne rešitve za sodobne izzive. Za več harvardskih profesorjev je študija predstavljala

življenjsko priložnost. En od čudežev in velika izkušnja za njih je bilo spremljanje preoblikovanja območja Mele, ko je v nekaj kratkih tednih pred začetkom tu zrastle celotno megamesto. Na 1.900 hektarjih ali približno 20 kvadratnih kilometrih so organizatorji zgradili ceste, mostove, električne napeljave, šotorišča in impresivne večnadstropne templje. Na vrhuncu festivala je celotna populacija štela približno 30 milijonov. Po ugotovitvah študije je red velikosti Mele večji od olimpijskih iger ali kateregakoli športnega dogodka ali festivala, kjerkoli na svetu. In vendar je speljan izredno učinkovito, česar sicer v Indiji nismo navajeni.

Zato ne preseneča, da je harvardska ekipa prepoznala veliko strateških, vodstvenih in finančnih naukov, ki jih je mogoče uspešno prenašati na različna področja. Pridobljene izkušnje in prilagodljiva minimalistična platforma, ki je bila tu vzpostavljena, so jim dali praktične vpogleda in rešitve za trenutne izzive po vsem svetu, kot je na primer trenutna begunska kriza. Študija je, skratka, artikulirala številna spoznanja za interdisciplinarna področja, kot so poslovanje in trgovina, tehnologije in komunikacije, urbane študije in zasnove, verske in kulturne študije ter javno zdravje.

DAROVE KUMBHE VZAMEMO S SABO

Celostna izkušnja festivala je bila tudi tokrat nadvse dragocena. Na poti domov in v mesecih, ki so sledili, sem večkrat pomislil na ta dva tedna. Nikoli in nikjer drugje ne bomo videli toliko ljudi in izvornih duhovnih učiteljev na enem mestu. Prav nič nas ne more pripraviti na tovrstne izkušnje. In prav nič, niti filmi niti besede na papirju, ne more opisati veličine tega dogodka. V tej enkratni osebni izkušnji, ko na rečnih bregovih postanemo za kratek čas del največjega vala človeštva v zgodovini, se vsakomur ponudi velika priložnost za odkrivanje samega sebe. Tu lahko najdemo najvišje znanje, tu je konec iskanju brezmejnih obzorij in tu lahko pridemo do marsikaterega odgovora. Zame je pomembno predvsem, kaj sem v sebi spremenil na bolje in kako trdne temelje sem postavil za čas, ki je pred mano. To je pravi dar Kumbh Mele. Srečno. Do naslednjic. **S**

